

G A Z E T T A

DE TRANSILVANIA.

AN 81

(KŌ PREANALTA BOIE).

AL VI-LEA

N° 56.

Brashov, 15. Julie.

1843.

Прецула „Газеттеї де Трансилванія“ ши а „Фоиетї пентрѣ минте, инимѣ ши литератѣрѣ“, ан 156. коале есте пе 8н ан 8 фїоринї арѣнт ан афарѣ, iar ан Брашов 7 фїоринї арѣ., iar пе 8н семїстрѣ пе жѣмѣтате. Пренѣмерациа се фаче ла к. к. поще ши ла ДД. кореспонденциї нощрїї. Пентрѣ пѣблїкѣциї се павтїск ѣ кри арѣ. де рана.

Трансилванія.

Брашов. Де мѣлт шиам дїн кореспондїце прївате, кѣмкѣ кѣ прїлежѣла рїстакрїї їдректорїїлор чївїле ан 8неле скаѣне дїн пѣмѣнтѣла рѣцеск — антрепрїнсе де кѣтре контеле нациї сѣсѣшї, с'аѣ алїс ла Орѣциї антре сѣташї ши 8н ромѣнѣ, негѣстор ши четѣцїанѣ де аколо, де леѣїа греко рѣсѣрїтеанѣ не-8нїтѣ, анѣме Д. Кїрї, дар неавѣнд чеѣа офїцїос, о пѣстрам нѣмаї пентрѣ ної; акѣм анѣѣ, кѣнд о пѣблїкѣ ши 8неле жѣрналє немѣѣшї ши 8н-гѣрѣшї. нѣ о маї пѣтем трече кѣ вѣдерєа, кѣ атѣт маї вѣртос, кѣ шїм, кѣмкѣ сдравѣнѣла ачєа ромѣнѣ, карє ши аѣа тоате калїтѣциїле чѣрѣте, фѣ алїс прїн акламациї обѣсѣскѣ. „Мѣлатє ам аѣїа а зїче ла ачєаста,“ зїче жѣрналѣла 8н-гѣрѣск дєла Кѣлѣж, нѣмїт „Трєкѣтѣла ши прїсентѣла „де нѣ ам шї, кѣ прїн ачєа траѣем вѣлѣтѣмѣл жѣрналїстїлор дєла Сївїїѣ асѣпрѣне.“

Кѣлѣж, 18. Іѣлїє. Анѣациа сѣ прїнциѣл Алѣерт де Прѣсїа, пе карє фѣсѣрѣм ши ної норочїї а'а вѣдєа трєкѣнд пе ла Брашов, аѣ аѣѣне дєла Белград ан 14. алє ачєстєїа ан чєа маї дорїтѣ сѣнѣтате ла Кѣлѣж. Ачї фѣ прїмїт кѣ тоатѣ чїнстєа нѣвєнїтѣ; ши дѣнѣ че ш'аѣ дѣсѣвлїт дорѣла чє'а аѣа де а вѣдєа со-їѣла калїлор ардєленї ан чєле маї вєстїте кѣрѣцї алє Трансилванїї, апої антовѣрѣшїт де ѣнєрѣлѣла нощрѣ Ядам Галѣрѣн, ши плекѣ а доа зї дїмїнеаѣа пєла Балѣѣла, Бонѣїда ши Жїкѣѣ, де 8нде анторкѣндѣсє ан 17. сїара, ан зїоа 8рѣмѣтоаре аѣ плекѣт кѣтре Мѣрѣш-Башарѣїѣ ши Бїстрїѣѣ. — Дєла Бгїпт а-дѣчє кѣ сїнє 8н фїїѣ де араб ан вѣрѣтѣ де 10—12 анї, карє дѣ дєосѣвїт обїєкт кѣрїо-шїлор рѣнїцї де мїраре. — Мѣдѣларїї кѣсєї де „пѣстраре“ дєла Кѣлѣж чїнѣрѣ ан зїоа сѣс-

ансємнатѣ о адѣнарє ѣнєрѣлѣѣ че сє обїчнѣ-скє а о сєрѣа ла о жѣмѣтате де анѣ: ан карєа с'аѣ вѣзѣт, кѣ инстїтѣтѣла ачєст чївїлє че єсїстєаѣ нѣмаї де вѣр'о дої анї ши жѣ-мѣтате, арє 8н капїтѣл де 8707 фїоринї ши 9 кр. арѣнт, дїн карїї 8690 ф. сє афѣз а-шєзѣцї кѣ интєрес, iar 17 ф. ши 9 кр. ан аѣдѣ. Ачєаста ла ної, 8нде є маї грїѣ а 8рѣма де кѣт а анчєпє, є дєстѣла де фѣрѣмос.

Унгарїа.

Пожон. Дїєтѣл. Ан 10. Іѣлїє с'аѣ чїнѣт о шєдєрє формѣлѣ ан кѣса де жос, ан карєа, дѣнѣ че с'аѣ чїтїт нѣнѣїѣла ши рєпрїсєнтациа ан прївїрєа лїмѣї магїаре, а слободїї вѣрѣрїї, а стрѣмѣтѣрїї дїєтїї дєла Пожон ла Пєшєа, прїкѣм ши рєпрїсєнтациа пентрѣ кѣдїрєа 8нѣї салон пентрѣ обѣсѣскѣ адѣнарє а Унгарїї ан акѣм помїнїта чїтѣте капїтѣлѣ, тоате ачєстєа с'аѣ прїмїт кѣ пѣ-чїнѣз модїфїкациї, дѣнѣ карє вѣс. Са прїсї-дєнтѣла дєнѣмї о дєнѣтѣцїє, карє сѣ амѣрѣ-тѣшѣскѣ ачєстє актє интєресантє кѣсєї магнѣ-цїлор. Антр'ачєастѣ вѣрєме сє кѣпрїндє кѣса де сѣс кѣ рєпрїсєнтациа трїмїсѣ де кѣтре кѣса дєнѣтѣцїлор ан прївїрєа адрєсєї де рєспѣнс, че кѣрїєтѣ а'а фачє кѣса де жос А. С. Маїє-сѣтѣцїї ла рєскрїптѣла дїн 5. Іѣлїє сѣнѣторїѣ пентрѣ кѣзѣторїїлє амєстєкатє. Борѣа єрѣ, де сє кѣдє обѣшїшї адѣнѣрїї а фачє о нѣж рєпрїсєнтациї пентрѣ нѣпѣстѣрїїлє рєлїѣїоѣсє, сѣѣ а трїмїтє пентрѣ асѣдѣтѣ нѣмаї нѣ-мїта адрєсѣ де рєспѣндєрє. Мѣлѣїмєа хѣ-тѣрѣ, кѣ табєла магнѣцїлор сѣ їєа ла дєсѣ-тєрє нѣж рєпрїсєнтациїа кѣсєї дєнѣтѣцїлор ши адрєса де рєспѣндєрє сѣ сє андрєпѣтїѣ дѣнѣ прїнїпєлє че вѣр фї рєкѣнѣосѣкѣтє де пар-тєа чєа маї марє а мѣдѣларїлор. Іар трїмї-тєрєа адрєсєї ла А. Са М. сѣ фїє ансѣїтѣ

М. С. апоі адреснадысе кэтры Д. Поінарэ, а мэлаўміт дэлі ші Вфоріі пен-тыс сілінуце чэ аў пэс антрэ споріра ан-вэцэтэрыі; школаріор челор респэціці ле а арэтар а Са пэпрінтэскэ мэлаўміре, іар пе чейлаці іа андемнат кэтры сілінуцэ антрэ дчэастэ нобіаэ аўпэцэ ші эмблэціе, ка пе анэла віітор сэ се арате вреднічі де рекомандаціа профісоріор ші де бінвоінца гвэрнэлаві. Ан сфэршіт ына дінтре ствденціі класелор комплементаре, Д. К Арічэскэла, компзіна о скріере андестэла де волэмэноасэ, антідэла-тэ: Ненорочіріле ына і ом, ші деді-кэнадо М. Сале, а черэт воіе а ші анфэ-ціша манскріптэла ші дедікаціа, пе каре чі-тіндо ан ахэла тэталор а арэтар о део-сэбітэ аплекарэ ші ына талант емінепт антрэ воіпэніре. Дедікаціа еспрїма ына патріотісмі ыкэрат ші даторііле чітэцэанэлаві. М. С. бї-невоїд а прїїмі манскріптэла, іа респэне: „Прїїмеск, домніале, дедікаціа чэ амї фачї ші амї плаче сэ крэз, кэ челе чэ еспрїмі антрэ ына сэнт ніше прїнціпе ші сінтїменте адзїк антїпэріте, пе каре ле бї пэне ан аўкраре ан віаца соціалэ, ан каре стаї сэ інтрї. Іа сеама, домніале, кэ ці воїх чере сокотэала де челе кэвэнтате, ші окїі гвэр-нэлаві вор фі дескїші аўпра фэпїлор аўмі-тале ші а тэталор товаршїлор де класе, чэ в'аці крескэт кэ ачесте прїнціпе.“ Марэ ім-прїсіе фэкэрэ ачесте кэвінте але М. Сале чэ анфэцішэ тэталор дескэлтэторіор а'одатэ ына віітор маї фєріче. Пар кэ ар фі зіс М. С. кэ'мі трїкэ о цїнераціе нэоз кэноскэ-тоаре а даторїлор Сале, кэріа сэ почїс а'а дрїптэла а'ї аба сокотэала, ші каре, вэна се ва абате дїн дрэмэла даторїлор, сэ кэ-носкэ сінгэрэ кэ а грешїт.

Д. дїректорэ Поїнарэла, чїтїнд аїста тэ-тэлор школаріор, чэ с'аў деосебіт ачэт ан класїле анчепэтоаре кэт шї ан челе де ыма-ніоре кэм шї ан челе комплементаре, аратэ М. Сале, кэ ачїціа дїн ыремэ, фїїнд маї ан-наїнтаці ан вэретэ, се рїкомандэ нэмаї прїї граїс фэрэ а прїїмі корсане, неавэнд трївїнуцэ де ачэстэ стїмэлаціе ка сэ'ї ан-демне спре амплїніре даторїлор. М. С., антрэвэнд де вэрта фікэрэдіа, а зіс: „Вэте де трївїнуцэ ка віртэте сэ се анкоронэзе ан орї чэ вэретэ, шї ла анэла дореск ка фэрэ деосебіре тоці аўпашїї анвінгэторї сэ'шї прїїмескэ прецэла ан ведере тэталор кончэцїнілор.“ Дэодатэ сала реснэ де сэте де главірі: Сэ трїаскэ Мэріа Са!

Аетфел с'а сзвэршіт ачэстэ фрэмодэсэ сзвэстэоаре. М. С. апої пофтїнд пе Д. дї-ректорэ Поїнарэла дїн прївнэ кэ АД. про-фесорї шї кэ школарїї шї ствденції чэ вор сокотї дор де кэвіїнуцэ ка сэ прэвэстэскэ ла палат, а трїкэт спре чэрчатарэ пїнсіо-

натэлаві, шї рївїзэнд дорміторїіле, сала че-лор чэ се антэмплаз а се болнэві, вїні ан ыремэ ан сала де мэнкат, ынаі тоці пен-сіонїстїї се афлаві ла марэ. Ачі М. С. аў-хна пэїне, о фрэнсе шї гвэтенд дїнтр'ына: „Амі адэк амїнтэ, зісэ, кэна мэ афлам школар ка дэмнеавоастрэ, кэ асмінеа хранэ мэ крїшіа дїн прївнэ кэ храна гча спїрїтэлаэ а анэцэтэрыї. — Ам ытат ына аўкрэ! до-реск сэ вэз депрїндерїле ла компосїціе атэт ан лїмэа патріей кэт шї ан лїмэї стрэїне але жїнілор анантэці ла анэцэтэрэ; пентрэ кэ афарэ де премїїле чэ ле а хотэрат Вфо-ріа, воїск а ле респэці шї ес остїнеале шї капачїтате. Дореск анэз, домнілор!, а ле афла бэне шї вредніче де сконэла Вфорїей шї де сілінуце профісорілор дэмнеавоастрэ: кэчі ал мїнтреале сэнт фэарте грешї шї а-невоїе ла респэціре.“ Де ачі М. Са а тре-кэт спре чэрчатарэ Мэсэлаві шї а бїблїотї-чїї. Ачі а рїмас фэарте мэлаўміт де мэла-цімеа пасэрілор пэммїнтере некэноскэте анкэ ан кабїнітеле де історїа натэралэ але Вэро-пїї, де інстрэментале де фісікэ чэ ле а дэ-рїт Д. аўдатэла жэне І. Фїліпескэла, фїїла дэлі марэлаві бан Д. Фїліпескэла, шї де ате асїменеа обжїте. Вэзэнадысе нїпэла рїпосацэ-лаві Інаке Вакзрескэ, прїмэлаві граматїк ро-мэні, с'а ренїмат меморїа ачестэї вэрат ан ініміле шї ворбіле тэталор челор де фацэ. Ан бїблїотекэ чэрчэна деосебітеле депэ-рїрі де кэрці елініче, латїне, італїне шї францезе, антрэвэ М. С., ынаі сэнт кэр-ціле націонале? Д. профісорэла шї бїблїотї-варэла Іенїліе кондысе пе М. С. ла обжїтэла дорїнці Сале шї вэзэнадысэ маршїніт антр'ын кадэс андестэла де ыміліт, кэ ына сэспїн зісэ: „Пэціне кэрці авем, домнілор! пэціні скріїторї авем шї пэцінэ е інкорорїареа ачэ-стара . . . Вор фі маї мэлате; аша анчеп націїле — аўпэ кэм аї зіс домніале Поїнар ан кэвэнтаре: дїн пїкэтырі се фак ісво-рале шї дїн ісвоаре се фак рэвїріле. Адіо, домнілор, ам рэмас фэарте мэлаўміт.“

(Ва ырма.)

Бэкэреші, 5. Іэліе. М. Са прїнцэла цэрії, н'аў мерэ спре а се антэланїкэ Домнэ Бэ-тенїф солэлаві рэсеск, каре ера сэ трекэ пе ла рэшчэк, прїн ырмарэ нэваліареа фэкэтэ де ынале гачїте нэ с'аў адеверїт. Вэ тоате ачестїа се фїї, кэ М. Са ера гата а еші анантїа зісэлаві сол; о ампрїуїсраре анэз фэкэ ла М. Са се рэжїїе акасэ. Се спэме, кэ Д. Бэтенїф ш'аў алат каале дрїпт пе ла Трїст кэтры Рома.

Chronica.

СПАНІЯ. Цїнерала Сегрїано дїн Барчї-лона прїн декрїтэла сэў дїн 29. Іэніе акла-

рѣ на Вспартеро де скос дін постѣла де ре-
цент дін прі-інз кѣ аѣ врѣт сѣ аиче лі-
бертата Епаніі ан сѣнѣ де Епаніол, ка
сѣ поатѣ сінѣр домні деспотичѣе. Актѣ
депѣнерѣ аѣ сѣнѣ аша: 1. Дон Балдомеро
Вспартеро прінѣ де Вікторіа ші Морела ші
конте де Аскана есте депѣс дін постѣла сѣѣ
де рецент ал цѣрїі, че аѣ фост ан времеа
неврѣтнічїї реїнеї. 2. Нація Антреагѣ,
аргѣторїі тѣтѣлор дінастерїїлор, орї де че
каасѣ ші категорїе ар фі, сѣнт скосї де
сѣнт аскѣлтарѣа кѣ карїа аѣпѣ аѣї ера да-
торї рецентѣлаѣї. Барселона ан 29. Іѣніе
1843 іскѣліт Ф. Сїрано. Тот кѣ аичѣт прї-
аїж аѣ дат іскѣлітѣла цѣнерал о амнестїе де
оѣше. — Вспартеро дін контрѣ аѣ дат ѣн
офіц кѣтре оѣїреа сѣпанїолѣ, ан карѣ се ам-
воїѣше а репѣлѣтї тѣтѣрор ѣзрѣацілор дін
міліціе, анчѣпѣнд дѣла чѣл маї марѣ, пѣнѣ
ла чѣл маї мік, карїі ш'аѣ пѣзїт крѣдїнѣа
невѣзѣматѣ кѣтре гѣвернѣ, ші нѣ с'аѣ лѣ-
лат а се амѣці де кѣтре ѣрѣшмаш, прїн рї-
дікарѣа ла о трѣантѣ маї аналѣтѣ, адекѣ
колонелїї ла ранг де ѣрїгадѣ, ші аша маї
анколо. — Фокѣла се антїнде пе зі че
мерѣе тот маї тарѣ; ан зілеле трѣкѣте аѣ
дат мѣна кѣ інсѣргѣнції ші четатѣа, ан кар-
реа с'аѣ нѣкѣт прїнѣеса дѣла Вікторїа ші
пе карѣ ашї антѣмїѣа Вспартеро чѣле маї
аѣлчї нѣдеждї. — Аѣпѣ цїрїле чѣле маї
проаспѣте дін Епанїа, карѣ трѣк де офіціале,
ловїреа хотѣрѣтоаре антре Вспартеро ші ан-
тре командантѣла оѣїреї реїле се ва фѣче
ан шїсѣла дѣла Ялѣачѣте. — Мѣрѣїа с'аѣ
ѣзпрїнѣ де інсѣрѣнції; четѣціле Сантандѣр,
Догронїо ші Білѣао се дїкларарѣ ан фаворѣла
інсѣрѣкції.

БРИТАНІЯ МІРѢ. Ан каса де сѣс аѣ
дат архї-епїскопѣла дѣла Аѣблїн ан 4. Іѣліе
о черѣре іскѣлітѣ де 200 де мѣдѣларї ѣреднїчї
аї ѣїсерїчѣї дін Ірландїа, пѣнтрѣ о дісѣплінѣ
ѣїсерїчѣаскѣ маї ѣѣнѣ шї пѣнтрѣ статорнїчї-
реа догмѣлор ѣїсерїчїї Статѣлаѣї. — Рѣпѣ-
лаѣ пѣшашѣ ананте. Ан зілеле трѣкѣте
цінѣ о аѣѣнарѣ ла Аѣндалк, ѣн ораш ан про-
вінціїле марїне, ан карѣ нѣмѣрѣла чѣлор де
фаѣз фѣчѣа ка ла 300,000. Пе О'Коннѣа
ан нѣмірѣ, Моїсе ал попорѣлаѣї Ірландїк.

ФРАНЦІА. Парїе, 8. Іѣліе. Камера де-
пѣтацилор аѣ прїміт аѣтѣзї ѣѣдѣѣтѣла де ѣн-
нїтѣрї кѣ 218, ан контрѣ ла 53 глѣсѣрї.
— Ан ѣрма ѣнѣї скрїсорї дѣла Ст. Петѣрѣсѣрѣг
дін 20. Іѣніе Андрѣпѣтѣтѣ кѣтре жѣрналѣла
де Дїѣа, се зіче, кѣ прїнѣл Долгорѣкї, де-
спрѣкарѣ ѣорѣїсерѣзм шї ної ан ѣнѣл дін нѣмерїї
аичѣтї Газѣте, ан сѣмістрѣла дін тѣїѣ, ан
ѣрма кѣрѣїї салѣ пѣѣлїкатѣ ан Франѣа, ар
фі фост арѣстат пе о аѣнѣ ан каса міністрѣ-

лѣї де поліціе цѣнералѣл Енѣнѣндорф. аѣпѣ-
фіїнд кѣ ѣзпрїнѣсѣла кѣрѣїї аѣї нѣ да дістѣлѣ
матѣре пѣнтрѣ де а'л пѣтѣа імплїка Антрѣн
проѣсе, се зіче кѣ амѣзратѣла л'ар фі амѣї-
їат кѣ ѣн пост ан арміе. Ёл аичѣ неврѣнд
а о прїмі, с'аѣ трїміс ла Біатка, о четатѣе
апроаспѣ де Сїберїа, ѣнде трѣїѣѣе сѣнт паѣа
полїцаїѣлаѣї.

Постѣрї де прѣфѣторї.

Ла ҃їмнѣсїла ноѣ фѣндаат ан орашѣ
Іѣ ашфалѣѣ де кавалѣрѣла Енѣлѣзѣ Аѣ-
ксандѣрѣ Рафѣел, ан ѣрмаѣа дѣтеї ан-
тѣрїрї прѣаналте, се кѣтѣ трїі профѣсорї
ѣѣнї, дін карїї дої ѣор тѣѣе кѣтѣ 300, іар
ла трїїлеа 250 фїор. арѣїнт; кѣртїре шї алте
андѣмѣнѣрї пѣнтрѣ тоѣї. Конкѣрѣсѣла се ва
фѣче ла 3. Аѣгѣст к. н., ан карѣ зі дорїто-
рїї де а кѣрїнде ачѣле стѣції, сѣ се арѣте
кѣ чѣрѣтѣлѣ атѣстатѣ ла жѣдѣле прїмарїѣ ан
нѣмітѣлаѣї ораш.

АНЦІНЦАРЕ.

Ан 13. Аѣгѣст а. к. аѣпѣ прѣнѣз се ѣор
да ан арѣнѣз прїн лічїтѣаціе дѣла 1. Ноѣмѣрїе
а. к. пе трїі анї ѣрѣмѣтоарѣле морї:

- 1) Чѣле доѣ морї дѣла Тѣркіш, че се цїнѣ
де доменїла четѣції, фїекарѣ кѣтѣ кѣ о пѣ-
трѣ шї кѣ о моарѣ де стѣрїе.
- 2) Моара дѣла Бѣчфалѣ пе валѣа Тїмішѣ-
лѣї кѣ патрѣ пѣтрїї шї о моарѣ де стѣрїе.
- 3) Моара Чѣрнатѣлаѣї де пе валѣа Гѣрѣнѣ-
лѣї дѣла Сатѣлаѣнѣ кѣ 2 пѣтрїї.

Дорїторїї анѣїстраѣї кѣ кѣаѣїа трѣѣїн-
чїоасѣ сѣ се аѣле ан нѣміта зі ла кѣрїа
домїналѣ дѣла Тѣркіш, ѣнде се ва фѣче лічї-
тѣа. Брашов, ан 19. Іѣліе 1843.

Матѣї Дѣссѣла,
сенатор шї інсѣктор.

ПРѢЦѣЛА ЁЖИТѢЛОР ан БРАШОВ.
ла 23. Іѣніе к. н. (Ан ѣанї де ѣалѣтѣ.)

О гѣлїатѣ де Ярдѣал.		Рф.	Крї
Чѣл маї фрѣмос	грѣѣ	6	—
„ де мїжлок		5	24
„ де жоѣ		4	48
Ѕѣкѣрѣц		4	42
Ѕѣкара		3	42
Ѕрѣѣла		3	36
Ѕѣкѣѣла		2	24
Хїрїшка.		4	48
Мѣлїаїѣла		2	24
Кѣкѣрѣѣѣла		4	48